СТАНОВИЩЕ

От: проф. д-р Стефан Йорданов Кирилов

Колеж по туризъм – Благоевград,

Включен в Регистъра на академичния състав на Република България в Националния център за информация и документация по професионално направление 3.9. „Туризъм“

и

член на научно жури по обявен от Колеж по туризъм – Благоевград конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.9. Туризъм („Икономика и управление на туризма“ (Дигитализация и изкуствен интелект в туризма)), за нуждите на катедра „Туризъм“

1. Представяне на кандидата:

По обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.9. Туризъм („Икономика и управление на туризма“ (Дигитализация и изкуствен интелект в туризма)), за нуждите на катедра „Туризъм“ е подал документи един кандидат – гл. ас. д-р Иванка Петрова Въсенска.

2. Основание за написване на становище:

Решение на първото заседание на научното жури по обявената процедура, проведено на 28.09.2026 г. – Протокол № 1. Конкурсът е обнародван в Държавен вестник, брой 64 от 14.07.2026 г.

Настоящото становище е изготвено на основание Заповед 178/08.09.2026 г. на Ректора на Колеж по туризъм – Благоевград. Съдържането му е съобразено с действащите Закон за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане и с вътрешните регламенти за развитието на академичния състав в Колеж по туризъм – Благоевград и в структурно отношение включва седем части и заключение.

3. Характеристика на кандидата:

Иванка Въсенска е единствен кандидат по конкурсната процедура. От 2012 г. до 2026 г. година работи в ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград, в катедра „Туризъм“ на Стопански факултет и към момента на обявения конкурс е заемала академичната длъжност „главен асистент“.

През 2015 г. е присъдена ОНС „Доктор“ по професионално направление „Туризъм“ за защитен дисертационен труд на тема „Управление привлекателността на туристическата дестинация“ към ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград.

Придобива магистърска степен по „Алтернативен мениджмънт“ и по „Международни икономически отношения“ (2009 – 2010 г.) и бакалавърска степен по „Туризъм”/Мениджмънт на туризма/ (2005 – 2009 г.) в ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград.

Гл. ас. д-р Въсенска владее няколко чужди езика – английски и руски и ползва испански и немски.

По конкурсната процедура, кандидата представя документи, които са в съответствие с националните изисквания и вътрешните правила на Колеж по туризъм – Благоевград, като: автобиография, диплом за ОНС „Доктор“, списък с резюмета на научните трудове, представени за участие в конкурса, справка по образец за изпълнение на минималните национални изисквания по групи показатели за заемане на академичната длъжност „доцент“, авторска справка за научните и научно-приложни приноси с доказателства, декларация за оригиналност и достоверност, заявление до Ректора на Колежа за допускане до участие в конкурса от 03.09.2026 г.

4. **Обща (количествена и качествена) оценка на учебно-преподавателската работа (на база на представените документи).**

От представените документи е видно, че преподавателската си дейност кандидата започва в ЮЗУ „Неофит Рилски“ през 2012 г. Води занятия в бакалавърски и магистърски програми по дисциплините „Икономика на хотелиерството“, „Дигитални инструменти в устойчивия туризъм“, „Електронен туризъм“ и „Бизнес английски език за икономисти“. Ръководи стажове, бакалавърски и магистърски дипломни работи и е академичен наставник по националната програма „Студентски практики – Фаза 2“.

Участва в разработването на учебни програми и в процедури по акредитация. През последните 14 години Иванка Въсенска участва в 13 научни и образователни проекта – 7 международни и 6 национални, финансирани по програмите „Еразъм+“, INTERREG V-A „Гърция – България“, Европейската комисия и Фонд „Научни изследвания“ на ЮЗУ. Те са в областта на устойчивия туризъм, културното наследство, социалното предприемачество, дистанционното обучение и управлението на риска. В тях е заемала позициите изследовател, лектор, академичен наставник и член на екипа.

Видно е, че като дългогодишен преподавател в Стопански факултет към ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград, гл. ас. д-р Въсенска е изградила много добра основа в учебно-преподавателската работа с натрупани знания и умения. Първоначално е била хоноруван преподавател, две години е била асистент и през последните седем години заема академичната длъжност главен асистент.

Също така, в периода от 2018 до 2025 година е осъществила 4 преподавателски мобилности по програма „Еразъм+“, свързани с английски език за професионалисти, икономика на хотелиерството и лекции пред студенти от втори и трети курс по туризъм в университетите в Билбао и Сан Себастиан, Испания, Пула – Хърватия, Марибор – Словения и Крагуевац – Сърбия.

5. **Обща (количествена и качествена) оценка на научните изследвания и изследователската дейност (на база на представените документи).**

Представената по конкурсната процедура научната продукция на кандидата включва научни проблеми, изследващи изкуствения интелект и машинно самообучение

при прогнозирането на туристическото търсене, дигитализацията на финансовите взаимоотношения в туризма и финансови технологии, конкурентоспособността, атрактивността и имиджа на туристическата дестинация, културното наследство, събитиен туризъм и локалната идентичност, кризи, риск, устойчивост и постпандемична трансформация на туризма, както и институционалната трансформация на туристическия сектор и човешки капитал. Изследванията на гл. ас. д-р Въсенска се открояват с много добра синергия между теория и практика. Те дават конкретни отговори на актуални предизвикателства в управлението на туризма, дигитализацията и изкуствения интелект в туризма.

В представените трудове ясно се откроява систематичният научно-изследователски подход на автора, както и приносният характер на разработките му в областта на дигитализацията и изкуствения интелект в туризма. Безспорно, емпиричните резултати имат непосредствено практическо приложение в реалния сектор. Текстът е поднесен на последователен, академичен и професионален език, с коректно използване на специализираната терминология.

В конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“, кандидата представя общ списък и резюмета на публикации на български и английски език с 38 научни заглавия, от които 3 монографии /2 собствени и 1 колективна/, 5 глави от колективни монографии, 1 студия /в съавторство/, 28 статии и доклади /от които 8 в реферирани и индексирани в Scopus и Web of Science/.

Научната продукция отговаря на националните изисквания от ЗРАСРБ и на висшето училище. Публикационната дейност е лично дело на кандидата, като част от нея е публикувана и в международни издания. По конкурса е представена справка за изпълнение на минималните национални изисквания и допълнителните изисквания с общо 1865.15 декларирани точки по съответните групи показатели, от изискуемите 400 точки по конкурсната процедура. По групи показатели се разпределят, по следния начин: Група показател А – 50 точки, група показател В – 100 точки, група показатели Г – 255.15 точки, група от показатели Д – 1230 точки. Кандидатът е декларирал и 230 точки по група показатели Е, изразяващи се в участия на позиция „изследовател/преподавател“ или „академичен наставник“ в шест национални и седем международни научни и образователни проекта. Представена е също справка на цитирани 12 научни заглавия, в които кандидата е първи, втори или трети автор, с общо 103 цитирания.

Предвид горните констатации, гл. ас. д-р Иванка Въсенска покрива и в значителна степен надвишава минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „доцент”.

6. Характеризиране на научните приноси

Приемам представените от кандидата научни приноса в конкурсната процедура, систематизирани в шест взаимосвързани научноизследователски направления. Същите са обобщени в три основни групи: теоретични приноси, свързани с обогатяване на съществуващи знания, методологични приноси за създаване на нови методи, модели и изследователски дизайни и научно-приложни приноси за приложение на научни резултати в практиката.

Те са напълно релевантни към тематиката на обявения конкурс и обхващат ключови аспекти, свързани с дигитализацията, изкуствения интелект и финансовите технологии в туризма, мениджмънта на дестинациите (имидж, културно наследство,

събития), както и устойчивостта, институционалната трансформация и управлението на риска в сектора.

В научните трудове на кандидата няма доказано по законоустановения ред плагиатство. В съответствие с нормативните изисквания е представена Декларация за оригиналност и достоверност на информацията. С нея се удостоверява, че всички използвани източници за научните изследвания са цитирани добросъвестно и са спазени разпоредбите на Закона за авторското право и сродните му права.

7. Допуснати слабости, критични бележки, препоръки.

По представената документация в конкурсната процедура нямам съществени забележки и не откривам допуснати слабости. Единствената ми основна препоръка е по отношение съдържанието в някои обобщени справки. Би било полезно в бъдеще кандидатът да детайлизира информацията относно публикациите, като посочва броя и обема на страниците за всяка от тях. Също така, отправям следния въпрос към кандидата: *По какъв начин дигитализацията и AI технологиите могат да бъдат използвани за оптимизиране на управлението на дестинациите (или туристическия продукт) и за привличане на новото поколение дигитални потребители?*.

Заключение

На базата на представените документи, с които кандидата участва в конкурсната процедура, както и подробно запознаване със същите, смятам че гл. ас. д-р Иванка Въсенска напълно покрива изискванията за необходимия брой и качество на научните публикации, след защита на дисертационен труд и заеманата настояща академична длъжност. Публикациите и научните приноси в трудовете напълно съответстват на тематиката на конкурса, по професионално направление 3.9 Туризъм - („Икономика и управление на туризма“ (Дигитализация и изкуствен интелект в туризма). След направен подробен анализ давам своята положителна оценка по настоящата процедура и предлагам на членовете на Научното жури и членовете на Академичния съвет на Колеж по туризъм – Благоевград да гласуват положително за присъждането на академичната длъжност „Доцент“ на кандидата гл. ас. д-р Иванка Петрова Въсенска в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление професионално направление 3.9 Туризъм („Икономика и управление на туризма“ (Дигитализация и изкуствен интелект в туризма)), за нуждите на катедра „Туризъм“ при Колеж по туризъм – Благоевград.

22.10.2026 г. Изготвил становището:

Благоевград /проф. д-р Стефан Кирилов/